

Espai Natural Protegit, ZEPA i LIC del Riu Llobregat

Abrera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Riu Llobregat - 08630 Abrera.
Emplaçament Tot el riu Llobregat al seu pas per Abrera

Coordenades:

Latitud: 41.52821
Longitud: 1.91267
UTM Est (X): 409287
UTM Nord (Y): 4597967

Classificació

Número de fitxa 08001 - 60
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Segle XXI
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Segons Castell, Margall i Miralles (2016), la vora del riu Llobregat pateix una important ruderalització provocada, sobretot, per la sobrepastura, que està impedit que es desenvolupi el seu potencial per millorar la biodiversitat, especialment quant a la flora. En aquest àmbit de ribera s'hi han fet troballes d'espècies d'orquídies molt interessants, com *Ophris apifera* o *Serapias vomeracea*, i, per tant, seria molt convenient reduir aquesta excessiva pressió de pastura.
Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Àrea especial de protecció
Observacions protecció: GOV/112/2006 ZEPA i LIC
Data aprovació: dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés Fàcil

Ús actual: Altres
Titularitat Pública
Titular: Domini Públic Hidràulic i Ajuntament d'Abrera

Fitxes associades:

[Zona natural de Can Morral](#)

[Pollancreda de la riba esquerra del Llobregat](#)

[Tamarius de la riba del Llobregat](#)

[Riera del Morral del Molí](#)

[Torrent Gran](#)

Autoria de la fitxa ArqueoCat SL - Natàlia Salazar

Data de registre de la dj., 15/02/2007 - 01:00

fitxa:

Autoria de la darrera Josep Anton Pérez Arriaga (Tríade Serveis Culturals)

revisió:

Data de la darrera revisió: dc., 09/12/2020 - 12:55

Descripció

L'Espai Natural del Riu Llobregat comprèn el tram fluvial d'aquest riu en el seu decurs pels municipis d'Esparreguera, Olesa de Montserrat i Abrera. Les 133,04 ha d'Abrera representen el 50,44 % de superfície de tot l'Espai Natural Protegit, i és que la xarxa hidrogràfica del municipi es troba vertebrada pel riu Llobregat, que el travessa en sentit NO-SE. Dins del terme municipal desemboquen al Llobregat, per la dreta, la riera de la Magarola i els torrents Gran d'Abrera i de Can Noguera, i, per l'esquerra, la riera del Morral del Molí i nombrosos barrancs que neixen a la serra de Ribes.

Cal assenyalar una petita taca de bosc de ribera inventariada en aquest Mapa de Patrimoni amb la denominació de pollancreda de la riba esquerra del Llobregat. Aquesta taca de bosc de ribera ocupa una extensió d'unes 2,1 ha, seguint la riba lineal, i té funcions de regulació de les inundacions i de refugi de fauna. En aquest sentit hem de destacar entre les espècies aquàtiques pròpies dels ambients fluvials la tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), de la qual, segons estudis recents (MARTÍN, 2011), n'hi ha una important població en el tram abrerenc del riu Llobregat .

La riba del riu Llobregat ocupada pel bosc de ribera té rodals en els quals també hi trobem grans exemplars de carolina (*Populus deltoides*) i pollancre del Canadà (*Populus canadensis*), probablement originaris de plantacions. Aquests rodals plantats es barregen amb arbres autòctons com ara saïcs (*Sambucus nigra*), freixes (*Fraxinus angustifolia*), i oms (*Ulmus minor*). En alguns punts del riu, al bosc de ribera despunten també exemplars remarcables de salzes (*Salix alba*) i tamarius (*Tamarix gallica*). Precisament, alguns dels tamarigars de la vora del Llobregat també formen part d'aquest Mapa del Patrimoni Cultural. Els tamarius situats a la riba dreta del riu Llobregat i a les illes fluvials ocupen una superfície indeterminada, però sempre inferior a 0,3 ha. Presenten l'interès de ser una espècie originària de zones estèpiques adaptada a sòls salabrosos, per la qual cosa es suposa que la seva destacada presència es troba vinculada al relativament alt contingut de sals del riu Llobregat.

Els arbres de ribera més grans són un excel·lent dormidor d'aus aquàtiques, en especial del corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*) i *ahora serveixen de llocs de nidificació d'algunes aus excepcionals, com per exemple el teixidor (Remiz pendulinus), l'oriol (Oriolus oriolus) i els picots garsers gran i petit (Dendrocopus major i Dendrocopus minor)*. Així mateix, els rapinyaires utilitzen aquests punts com a llocs de vigilància i també els bernats pescaires els usen per descansar, sobretot els mesos d'hivern.

Cal recordar que aquest tram del riu Llobregat s'ubica dins d'un espai natural inclòs en el Pla d'Espais d'Interès Natural i forma part de la xarxa Natura 2000 anomenat Montserrat- Roques Blanques-riu Llobregat (Codi ES5110012) designat com a Zona especial de Protecció de les Aus (ZEPA) i com a Lloc d'Interès Comunitari (LIC) publicat al DOGC número 4735 de data 6 d'octubre de 2006. Aquesta ZEPA destaca per la presència de l'àliga cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*) que baixa a aquestes planes procedent de Montserrat com el també el falcó (*Falco peregrinus*). Altres espècies de la zona remarcables són el duc (*Bubo bubo*), el blauet (*Alcedo atthis*), i s'hi observen espècies de gran interès com ara l'àliga marcenca (*Circaetus gallicus*) i el xoriguer (*Falco tinunculus*).

Així mateix, l'àrea del riu Llobregat d'Abrera es caracteritza per la presència de poblacions de jonqueres i herbassars graminoides humits, rouredes ibèriques, herbassars higròfils de marges i vorades amb llots, alberedes, salzedes i altres boscos de ribera.

Observacions:

Segons Castell, Margall i Miralles (2016), l'entorn del Llobregat al seu pas per Abrera està considerat una zona privilegiada, ja que s'hi localitza una gran biodiversitat d'espècies per la confluència de diferents hàbitats com el bosc de ribera o els prats amb ramats. A més, l'esmentada protecció per una figura legal de rang europeu obliga a vetllar perquè mantingui el millor grau de conservació possible.

Història

La primera norma europea per a la conservació i protecció de les aus (Directiva Aus 79/409/CEE) va ser aprovada l'any 1979 pels estats membres de la Unió Europea, tot reclamant la necessitat de conservar i gestionar de manera adequada les poblacions d'aus silvestres. Aquesta Directiva Aus va establir una xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) per a salvaguardar les 175 espècies d'aus més amenaçades a Europa i, especialment per a les aus migratòries. Per tal de poder ser designat com a ZEPA, un determinat lloc ha d'albergar un nombre mínim d'aus que li atorgui importància internacional per a la seva conservació. Aquests espais o ZEPA estan, a més, integrats a la Xarxa Natura 2000, que engloba espais naturals protegits europeus. La Directiva Hàbitats aprovada l'any 1992 per tots els estats de la Unió Europea, crea la Xarxa Natura 2000 amb l'objectiu de conservar aquests hàbitats i espècies d'interès comunitari.

L'Espai Natural Protegit del Riu Llobregat va ser incorporat al PEIN pel Decret 328/1992, pel qual es va aprovar el PEIN. Aquest Espai va ser declarat per primera vegada com a LIC el 1997 i com a ZEPA el 2005; posteriorment, va ser ampliat com a espai Natura 2000 mitjançant l'Acord del Govern 112/2006, de 5 de setembre, que va aprovar la xarxa Natura 2000 a Catalunya (DOGC 4735, de 6-10-2006).

En l'ortofoto de 1956, la vora del riu Llobregat estava ocupada per importants franges de sediments, especialment, davant de Sant Hilari i de La Vaqueria-can Socarrats, així com davant de can Bros Vell.

Bibliografia

Diari oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 4736, del 6.10.2006, pp. 41915-41989.

CASTELL, Carles (dir); MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi (2016): *Diagnosi dels espais lliures –Abrera*. Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial. Àrea de Territori i Sostenibilitat. Diputació de Barcelona. Informe tècnic inèdit

MARTÍN , Marc (2011). “Caracterització i conservació d’una població de tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) a l’EIN riu Llobregat al terme municipal d’Abrera”. Estudi finançat pel Comissionat per a Universitats i Recerca del Departament d’Innovació, Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya, a través de l’Agència de Gestió d’Ajuts Universitaris i de Recerca, i per l’Ajuntament d’Abrera. <https://www.recercat.cat/handle/2072/117487?show=full>

Enllaços d'interès:

http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_cat...

